

BIBLIOTEKA

free
RADOM

RETROSPEKCYJNY SPACER OBRAZKOWY PO HISTORII RADOMIA
COMICS NIGHT CHALLENGE

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

Komiks „FREE(RA)DOM. RETROSPEKCYJNY SPACER OBRAZKOWY PO HISTORII RADOMIA” powstał podczas Comics Night, który zorganizowany został w 2022 r. w ramach Free(Ra)dom Festivalu. Wydarzenie zrealizowano ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego w ramach Budżetu Obywatelskiego Mazowsza.

24 plansze komiksu powstały w nocy z 17 na 18 czerwca 2022 r. Autorami prac są radomscy artyści: Lech Chłopecki (str. 5-7, 15), Paweł Gierczak (str. 22-25), Filip Ochnia (str. 12-14), Przemysław Ochnia (str. 8-11, 26-27), Jarosław Zieliński (str. 16-21, 28), którzy podjęli się wyzwania stworzenia 24 wielkoformatowych plansz na temat wolności.

Inspiracją dla rysowników i autorów scenariusza były historyczne wydarzenia związane z Radomiem i konkretne miejsca, które można odnaleźć na mapie miasta. Comics Night odbył się w dawnej siedzibie radomskiej biblioteki, w kamienicy na rogu pl. Konstytucji 3 Maja 8 i ul. Żeromskiego 38. Dziękujemy Panu Andrzejowi Bieńkowskiemu za udostępnienie przestrzeni, w której w latach 1945-1992 r. mieściła się siedziba główna radomskiej biblioteki publicznej.

© Miejska Biblioteka Publiczna w Radomiu, 2024 (wydanie I)

Autorzy albumu komiksowego:

Lech Chłopecki, Paweł Gierczak, Filip Ochnia, Przemysław Ochnia, Jarosław Zieliński

Projekt okładki i skład: Przemysław Ochnia

ISBN 978-83-63751-72-2

Miejska Biblioteka Publiczna jest instytucją finansowaną przez Gminę Miasta Radomia

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

visitRadom.pl
RADOM ZASKAKUJE

**BUDŻET
OBYWATELSKI
MAZOWSZA**

Mazowsze.
serce Polski

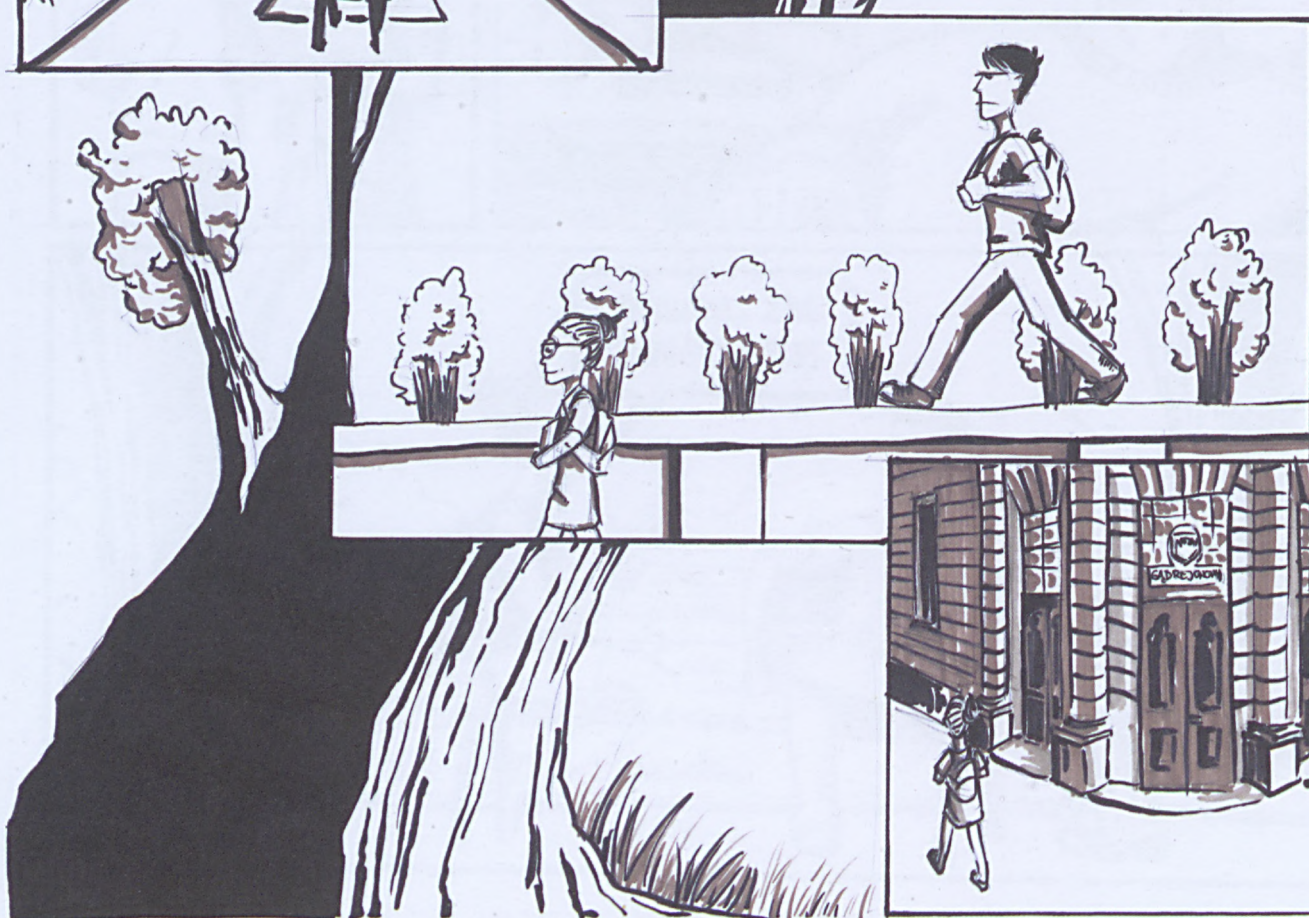
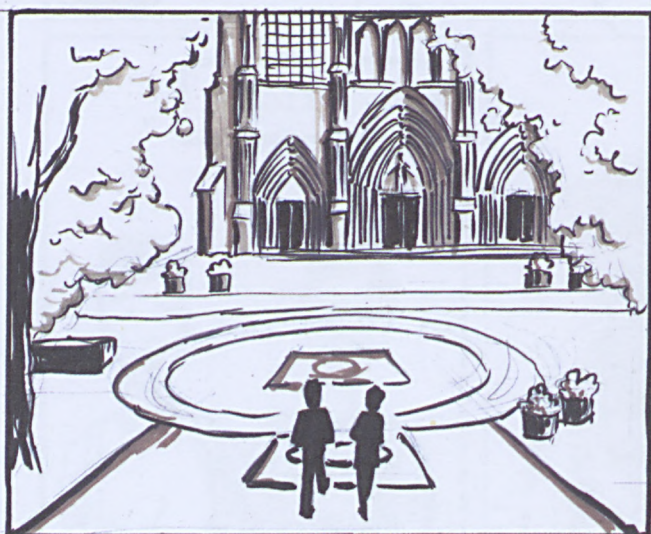

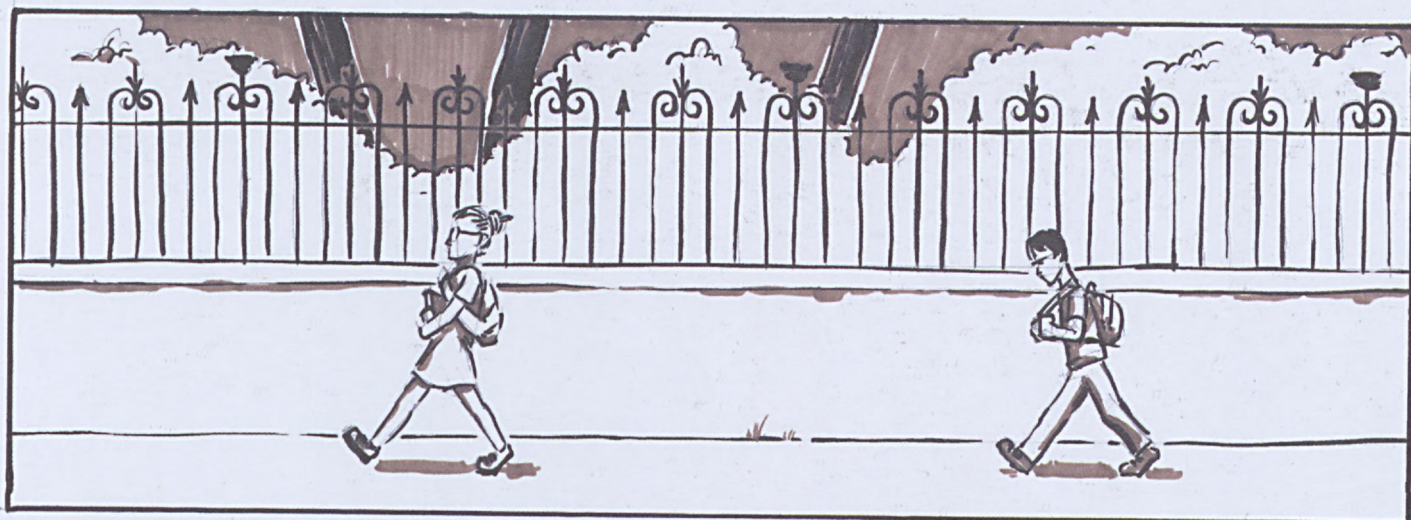
RETROSPEKCYJNY SPACER OBRAZKOWY PO HISTORII RADOMIA
COMICS NIGHT CHALLENGE

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

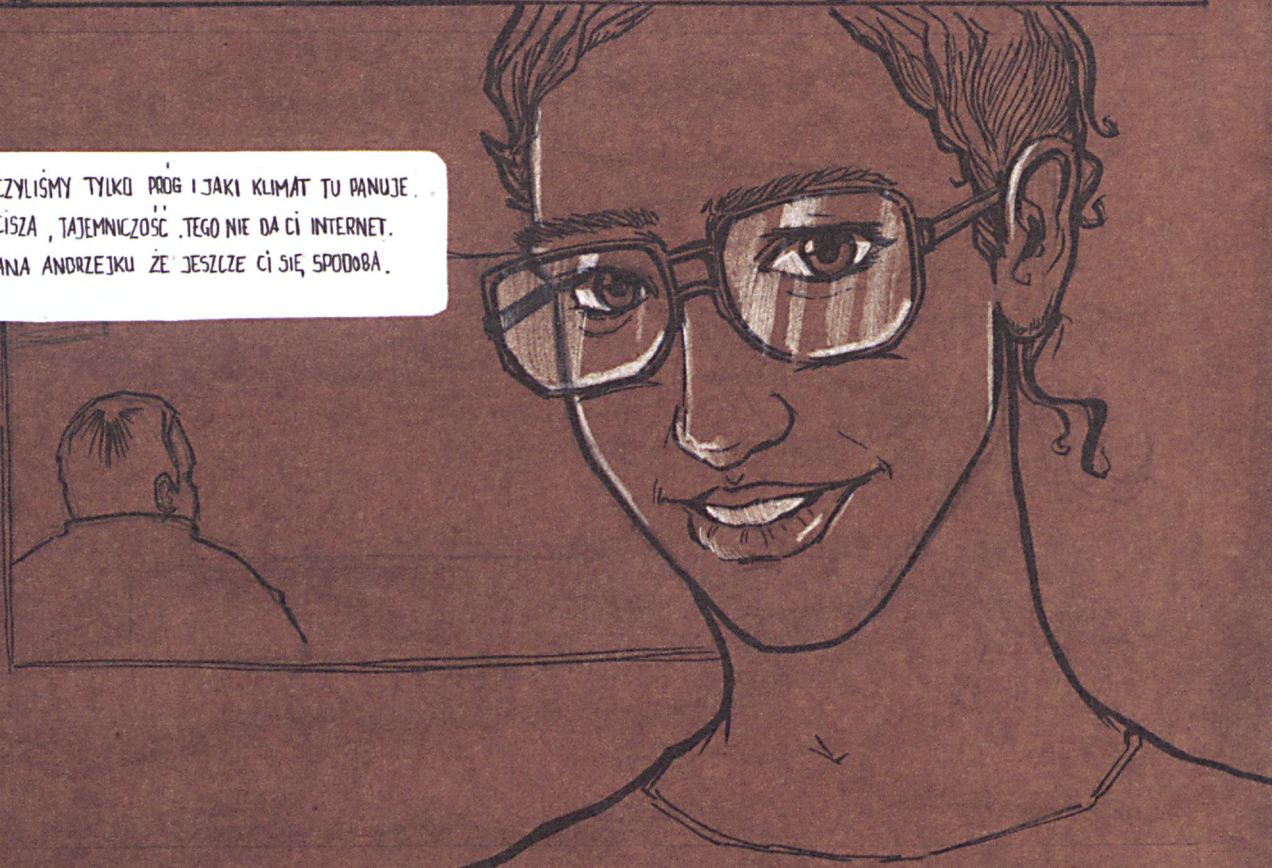

MAMY OSTATNIA SZANSĘ,
ŻEBY TAM NIE WCHODZIĆ,
I SKORZYSTAĆ Z INFO
W SIECI.

NO PRZECIŻ JUŻ..
O TYM ROZMAWIALISMY.

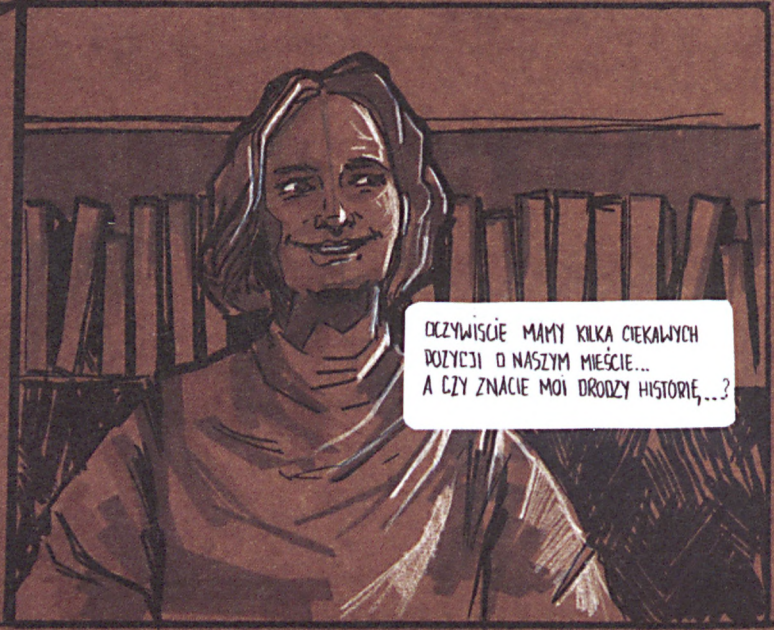

ZOBACZ. PRZEKROCZYLIŚMY TYLKO PROG I JAKI KLIMAT TU PANUJE.
ZAPACH PAPIERU, CISZA, TAJEMNICZOŚĆ. TEGO NIE DA CI INTERNET.
JESTEM PRZEKONANA ANDRZEJKU ŻE JESZCZE CI SIĘ SPODOBA.

DZIEŃ DOBRY
SEUGHAM PAŃSTWA

MAMY TAKIE ZADANIE DOMOWE,
ABY NAPISAĆ O WOLNOŚCI I MIEJSCACH
W NASZYM MIEŚCIE Z NIĄ ZWIĄZANYCH.

OCZYWIŚCIE MAMY KILKA CIEKAWYCH
POZYCJI O NASZYM MIEŚCIE...
A CZY ZNACIE MOI DRODZY HISTORIĘ...?

MIELIŚMY W RADOMIU SUPER BOHATERA A DOKŁADNE
SUPERWOMAN W POSTACI MARII KELLES-KRAUZ.

PANI MARIA WROWADZIŁA
W RADOMIU PRZYMUS SZKOLNY,
DZIAŁAŁA AKTYWIE NA RZECZ
PRAW KOBIEC I ZAŁOŻYŁA
MIEJSKĄ BIBLIOTEKĘ,

W DNIU 1 KWIECIEŃ 1919 ROKU
MARIA KELLES-KRAUZ ZOSTAŁA
PREZESEM RADY MIEJSKIEJ JAKO
PIERWSZA KOBIEC W POLSCE.

1939

NASZA BIBLIOTEKA MIESCIŁA SIĘ WTEDY
NA ULICY ŻEROMSKIEGO.
STAN BIBLIOTECZNY WYNOŚIŁ 18670 TYTUŁÓW.

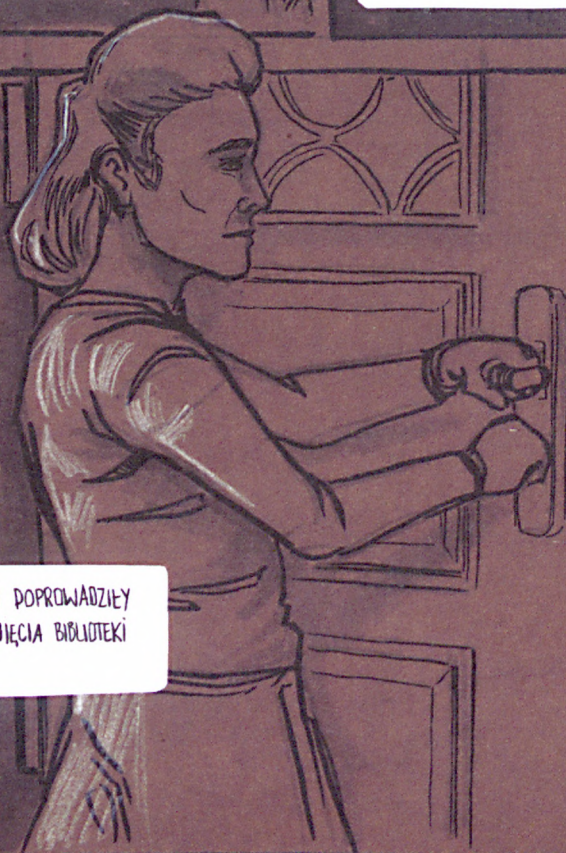
OKUPANCI KONFISKOWALI STOPNIOWO
ZBIORY BIBLIOTEKI BY OGRANICZYĆ
JEJ DZIAŁALNOŚĆ.

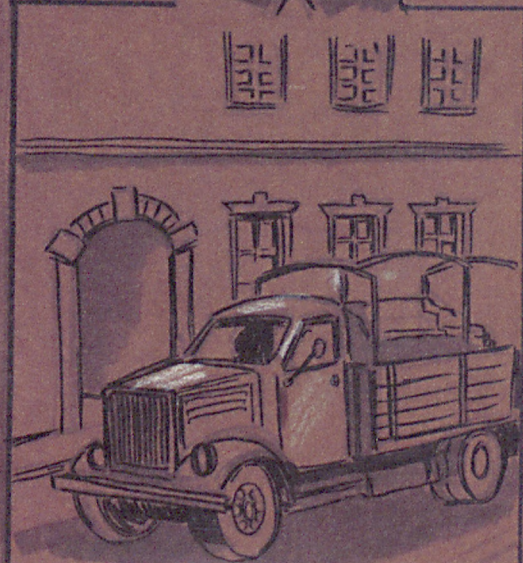
KONFISKATE, NISZCZONO ABY ZREDUKOWAĆ
DOSTĘP DO POLSKICH WARTOŚCI.

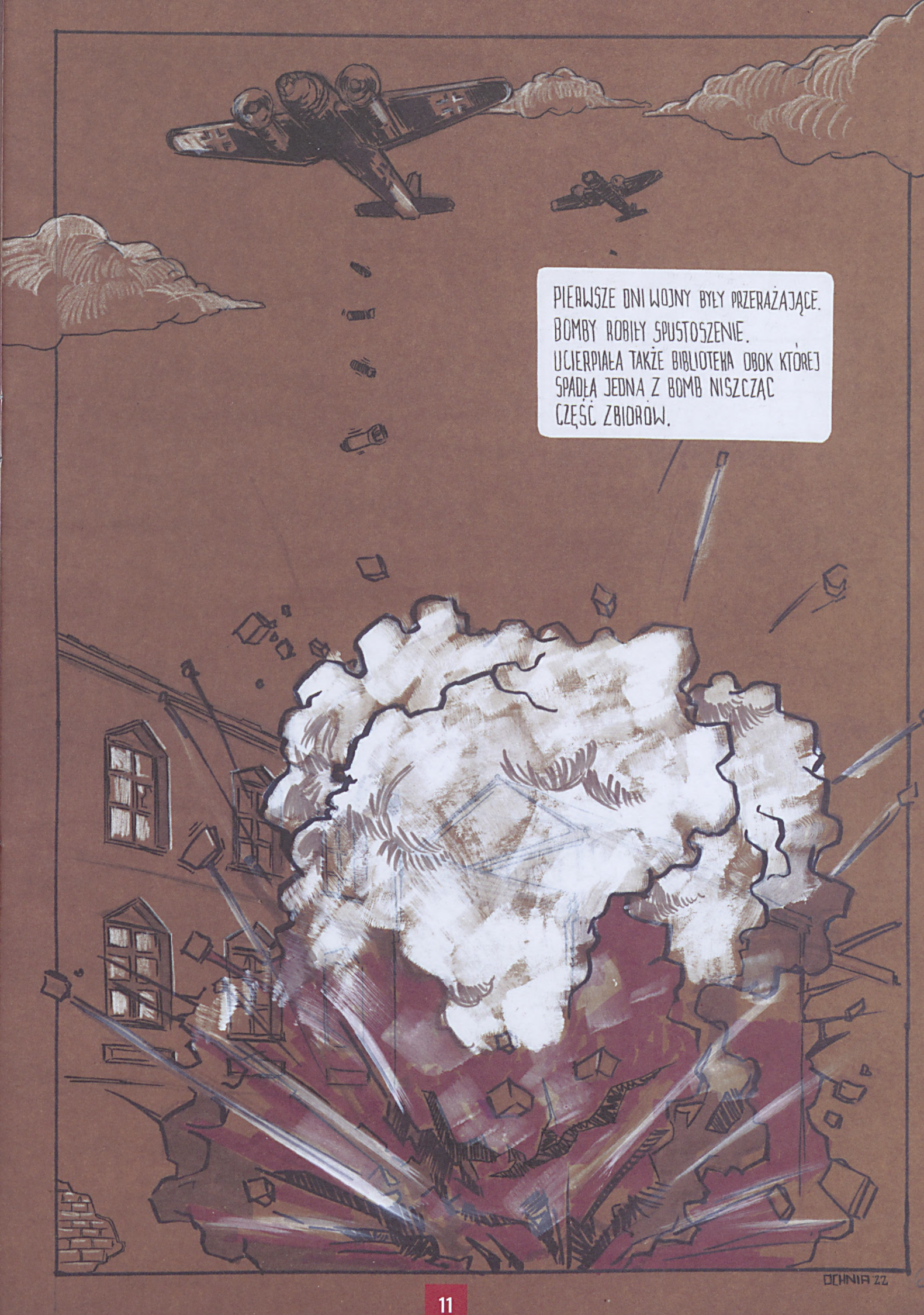

WSZYSTKIE TE DZIAŁANIA POPROWADZIŁY
DO CAŁKOWITEGO ZAMKNIĘCIA BIBLIOTEKI
W ROKU 1941.

ZBIORY PRZENOSZONO WIELE
RAZY Z RESZTĄ ZASOBÓW
RADOMSKICH BIBLIOTEK
I SKŁADOWANO W RÓŻNYCH
MIEJSCACH

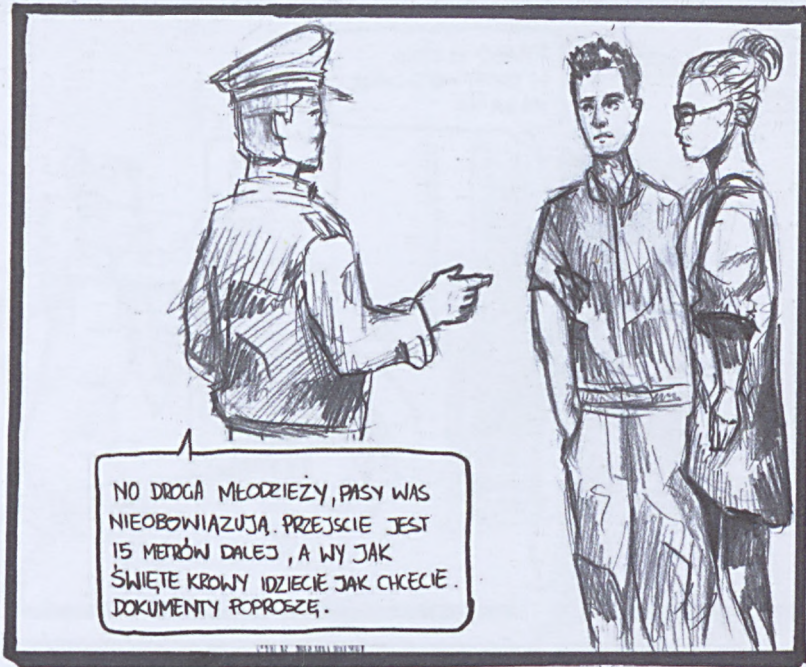

PIERWSZE DNI WOJNY BYŁY PRZERAŻAJĄCE.
BOMBY ROBIŁY SPUSTOSZENIE.
UCIERPIAŁA TAKŻE BIBLIOTEKA OBOK KTÓREJ
SPADŁA JEDNA Z BOMB NISZCZĄC
CZĘŚĆ ZBIORÓW.

ILE JA BYM DAŁA ŻEBY MIEĆ TE WSZYSTKIE KSIĄŻKI. CZYTAŁABYM CODZIENNIE COŚ INNEGO.

NO DROGA MŁODZIEŻY, PASY WAS NIEOBOWIAZUJĄ. PRZEJŚCIE JEST 15 METRÓW DAŁEJ, A WY JAK ŚWIĘTE KROWY IDZIECIE JAK CHCECIE. DOKUMENTY POPROSZĘ.

O, NASTOLATKOWIE? WIEC CO MACIE DO POWIĘDZENIA NA SWOJĄ OBRONĘ

TROCHE SIĘ ZAGADALIŚMY NA TEMAT NASZEJ PRACY DOMOWEJ. WYSZŁO DOŚĆ NIEFORTUNNIE. BARDZO PRZEPRASZAMY PANIE POLICJANCIE. FAKTYCZNIE MOGLIŚMY RÓŻC NA PRZEJŚCIE KILKA METRÓW DAŁEJ

W CZASACH KOMUNY, W STANIE WOJENNYM ZA TAKIE BEACHE WYKROCZENIA POZABIANO LUDZI WOLNOŚCI. ZAMYKALI W ARESZTACH I NIE BYŁO ROZMOWY. JA DAJE WAM TYM RAZEM POUCZENIE.

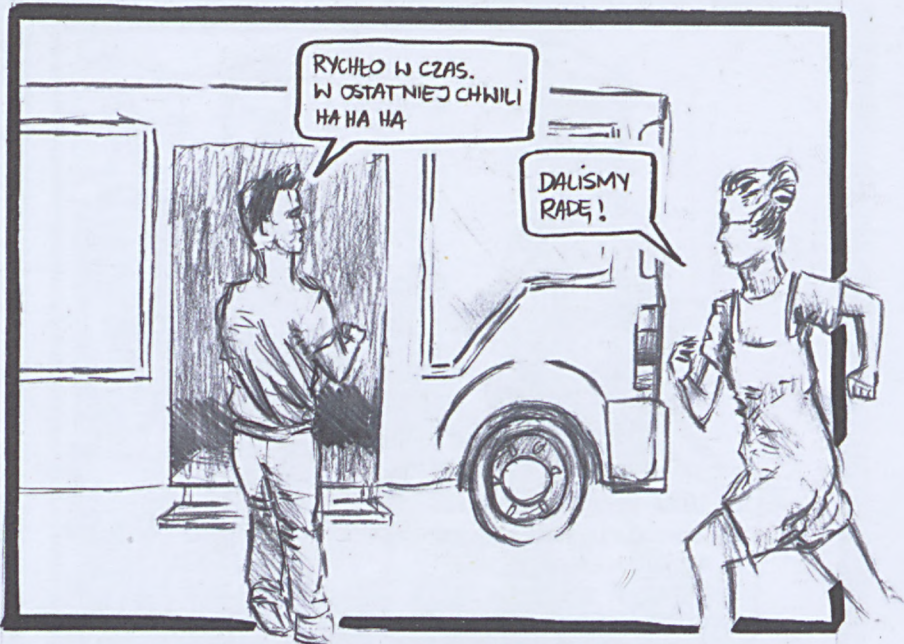
DZIEKUJEMY I PRZEPRASZAMY.

SZYBKO ANDRZEJ!
MAMY 2 MINUTY
DO AUTOBUSU.

RYCHŁO W CZAS.
W OSTATNIEJ CHWILI
HA HA HA

DALISMY
RADE!

NIE KASUJESZ BILETU?
STARCY NAM PRZYGÓD ALICJA.
CHODŹ TUTAJ.

JĄ MAM MIESIĘCZNY.
SIADAJ ZNALEŻAM COŚ
FAJNEGO I W TEMACIE.
DAJ SŁUCHAWKI.

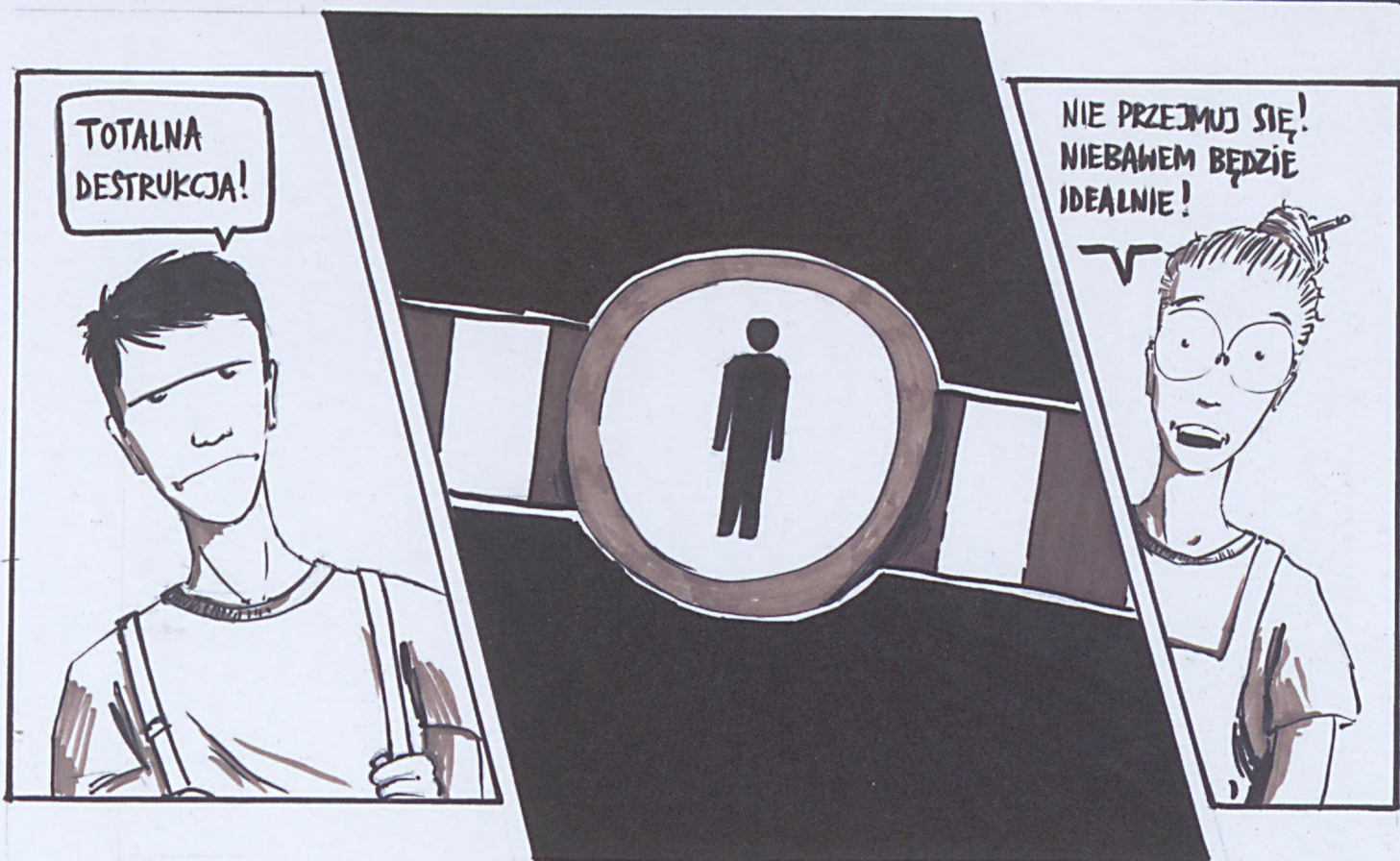
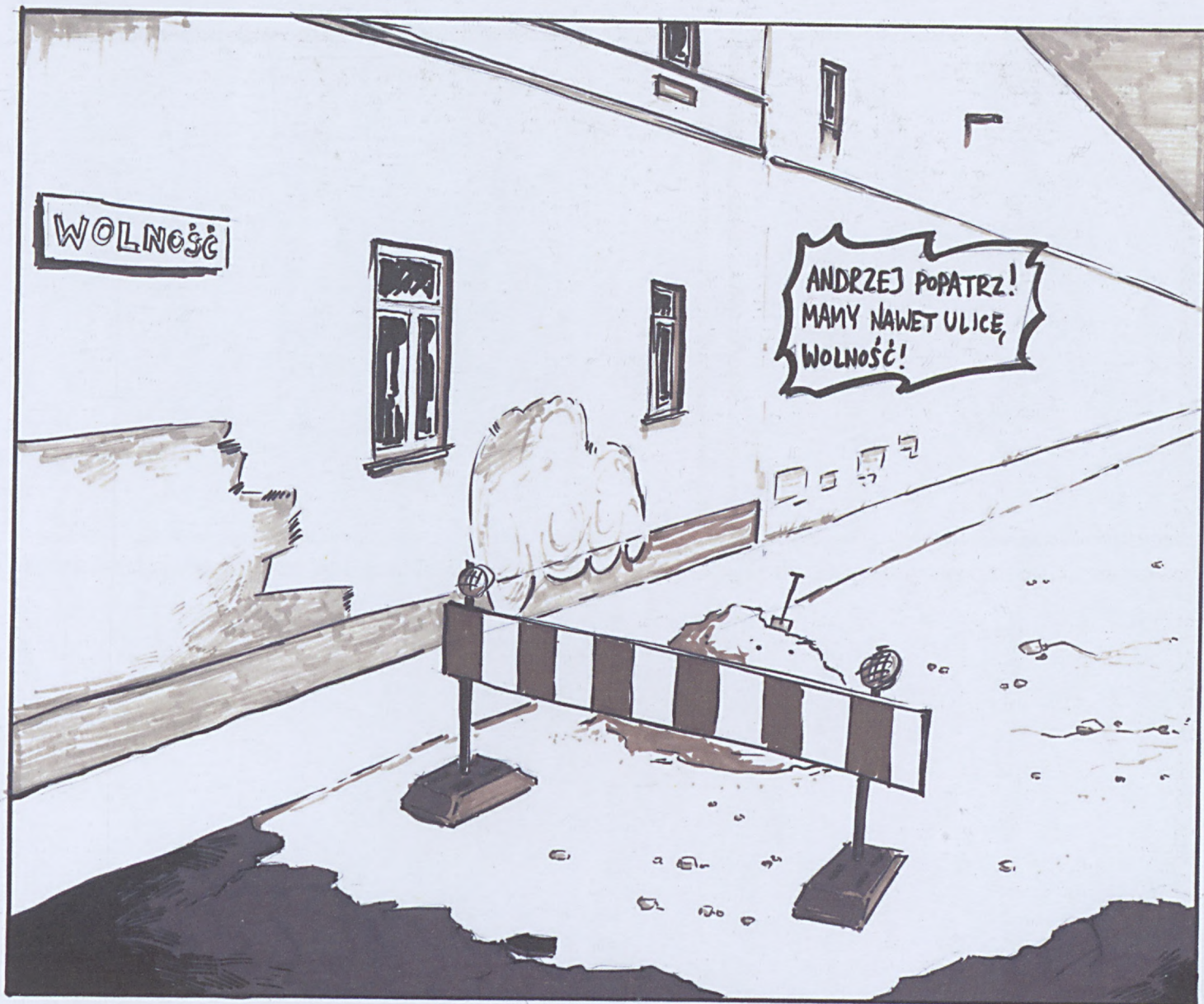
CO TO?

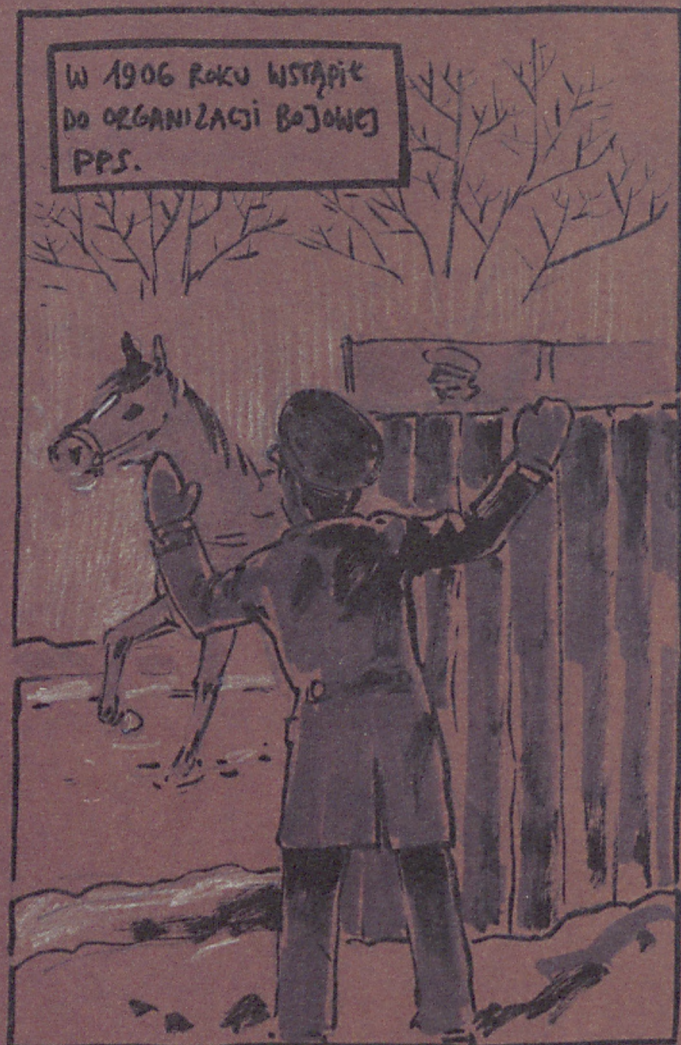
DO PLAYLISTY MI WSKOZYŁO.
UTWÓR KOCHAM WOLNOŚĆ

HE HE
ALE NUMER.

WOLNOŚĆ ♪
KOCHAM
I ROZUMIEM
WOLNOŚCI ♪
ODDAĆ NIE
UMIEM.

J. Ziewiński

W DNIU 16 GRUDNIA BRATE UDZIAŁ
W ZAMACHU NA PEK. VON PLOTTO.

WERNER PO ZAMACHU ZOSTAŁ
SCHWYTYM. 19 GRUDNIA
SKAZANO GO NA ŚMIERĆ
PRZEZ ROZSTRZELANIE!

TERAZ UDAMY SIĘ
NA UL. MALCZEWSKIEGO.
TAM CZEKA NA NAS
ŻYWY POMNIK ZWIĄZANY
Z NASZĄ WOLNOŚCIĄ.

J. Zielinski

J. Zielinski

TO BYĆ DŁUGO
OCZEKIWANY
MOMENT!

A O CZYM TO
MŁODZIEŻ TAK
GŁOŚNO ROZMAWIA?

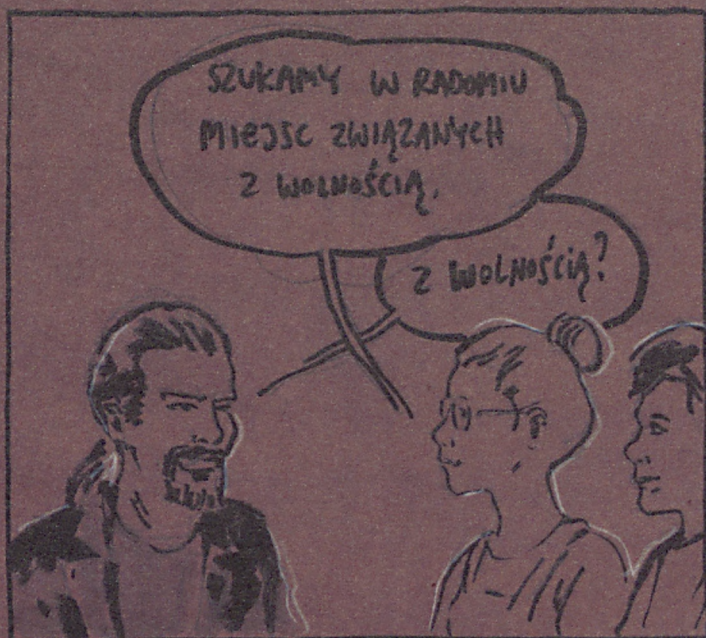
WUJEK
ROMEK!

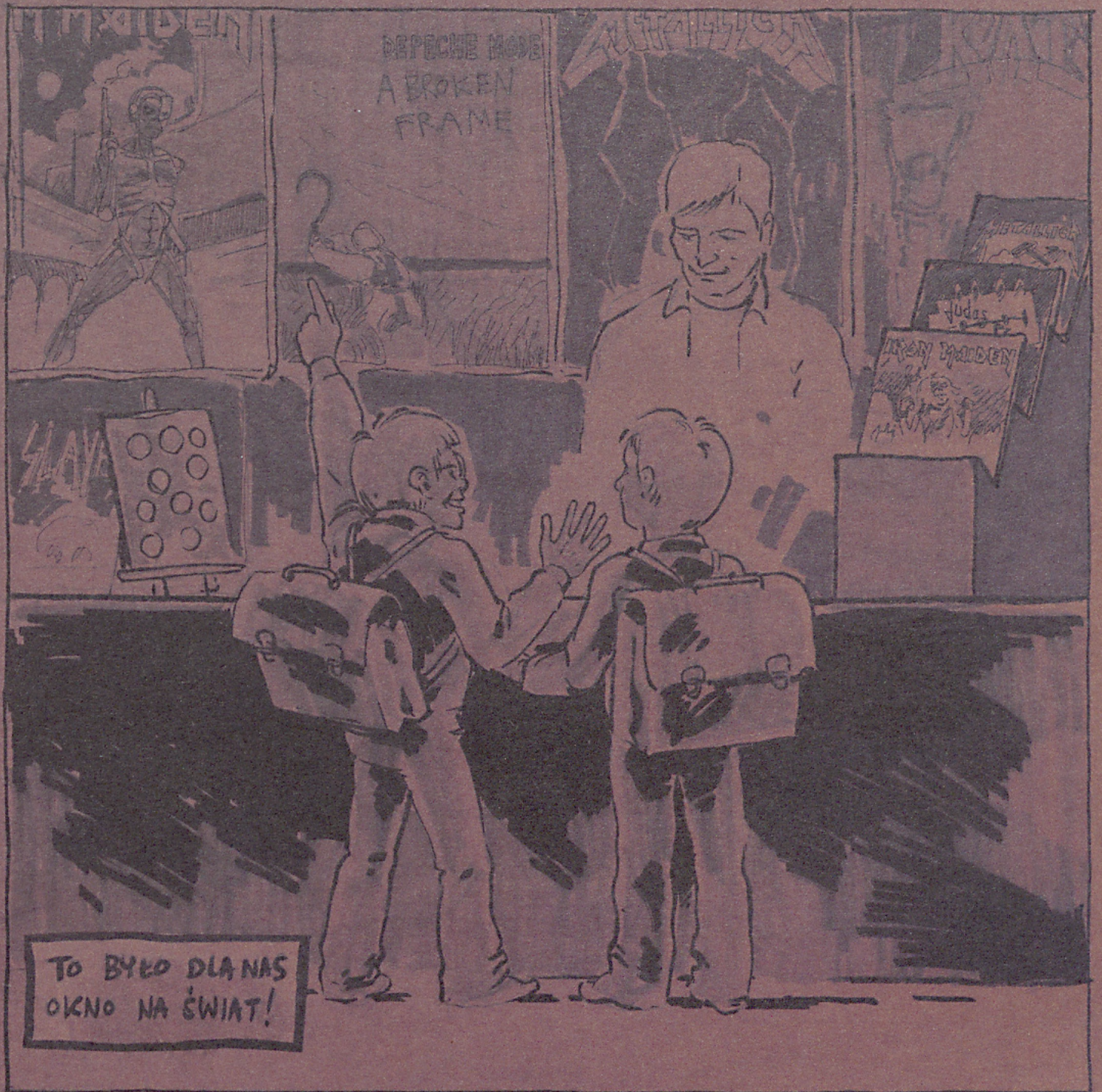
cześć!

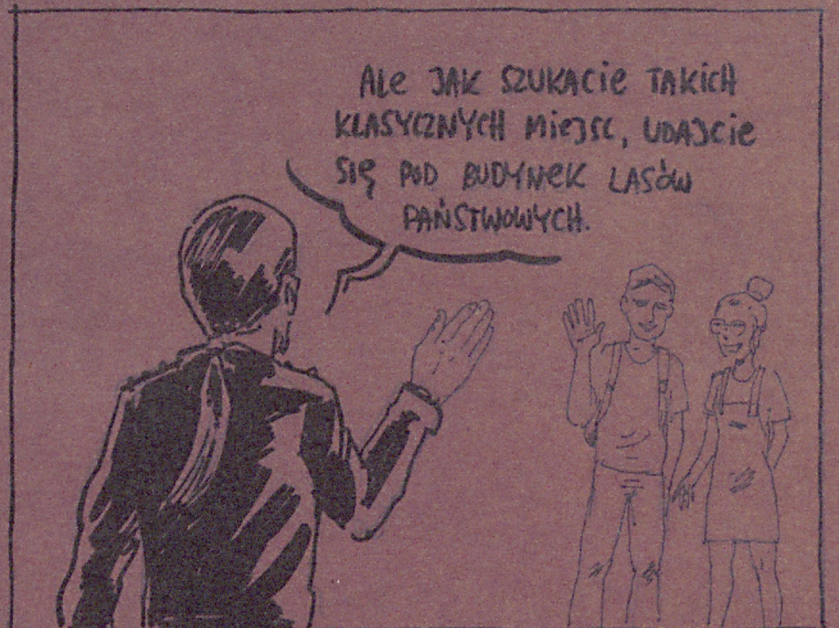
J. Zielinski

J. Zielinski

WSPANIAŁE
MIEJSCE!

ALE JAK SZUKACIE TAKICH
KLASYCZNYCH MIEJSC, UDACIE
SIĘ POD BUDYNEK LASÓW
PAŃSTWOWYCH.

IRBYNIEC

A, WIEM GDZIE TO.
POSTANIONO TAM KIEDYŚ
POMNIK UPAMIĘTNIAJĄCY WY-
DARZENIA RADOMSKIEGO
CZERWCA '76...

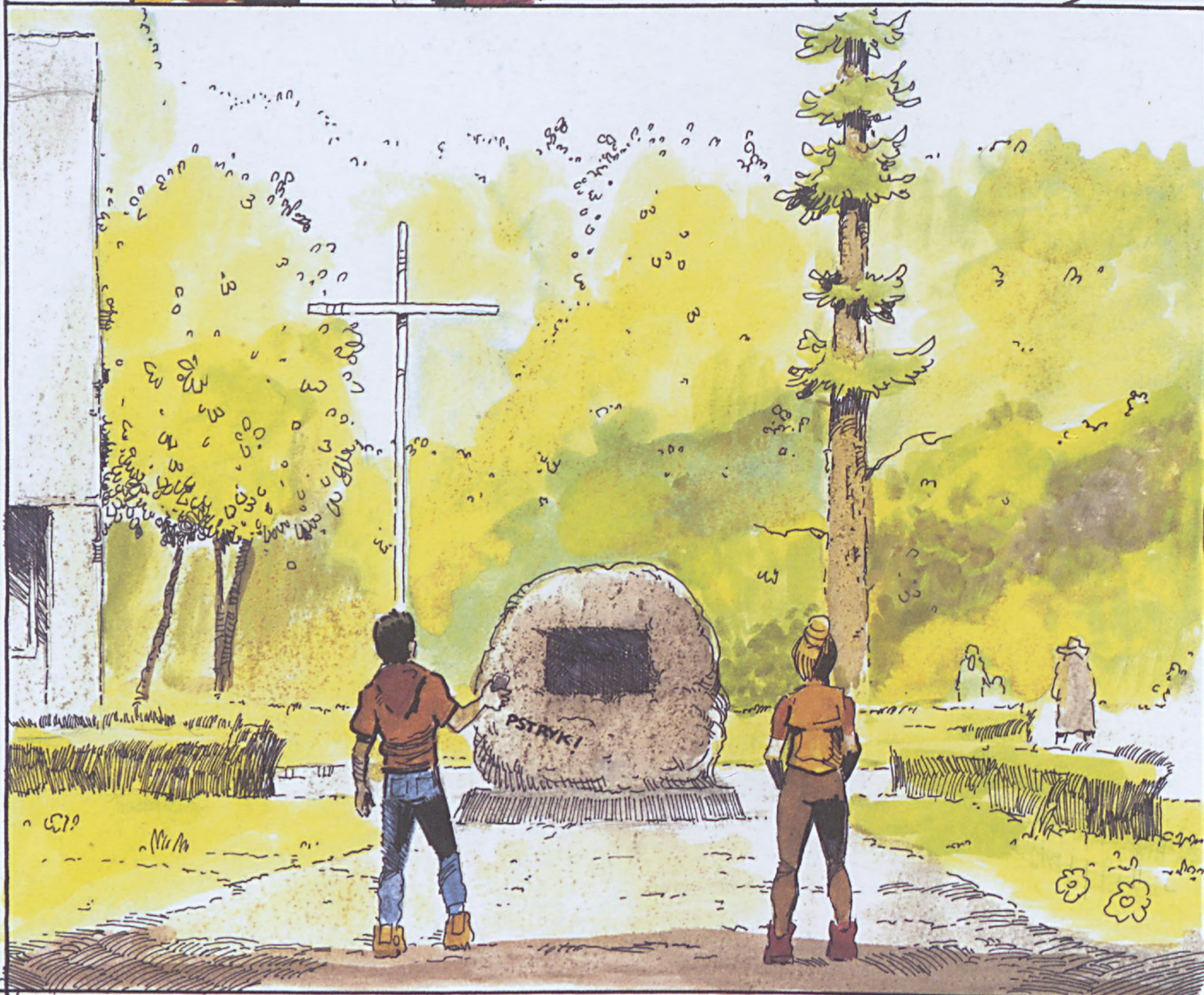
ALEŻ NIE, TAM
ZNAJDUJE SIĘ POMNIK
OFIAR KOMUNIZMU
...

...POMNIK DOTYCZĄCY
WYDARZEŃ CZERWCO-
NYCH STOI NA ROGU ŻEROMSKIE-
GO I 1-GO MAJA...

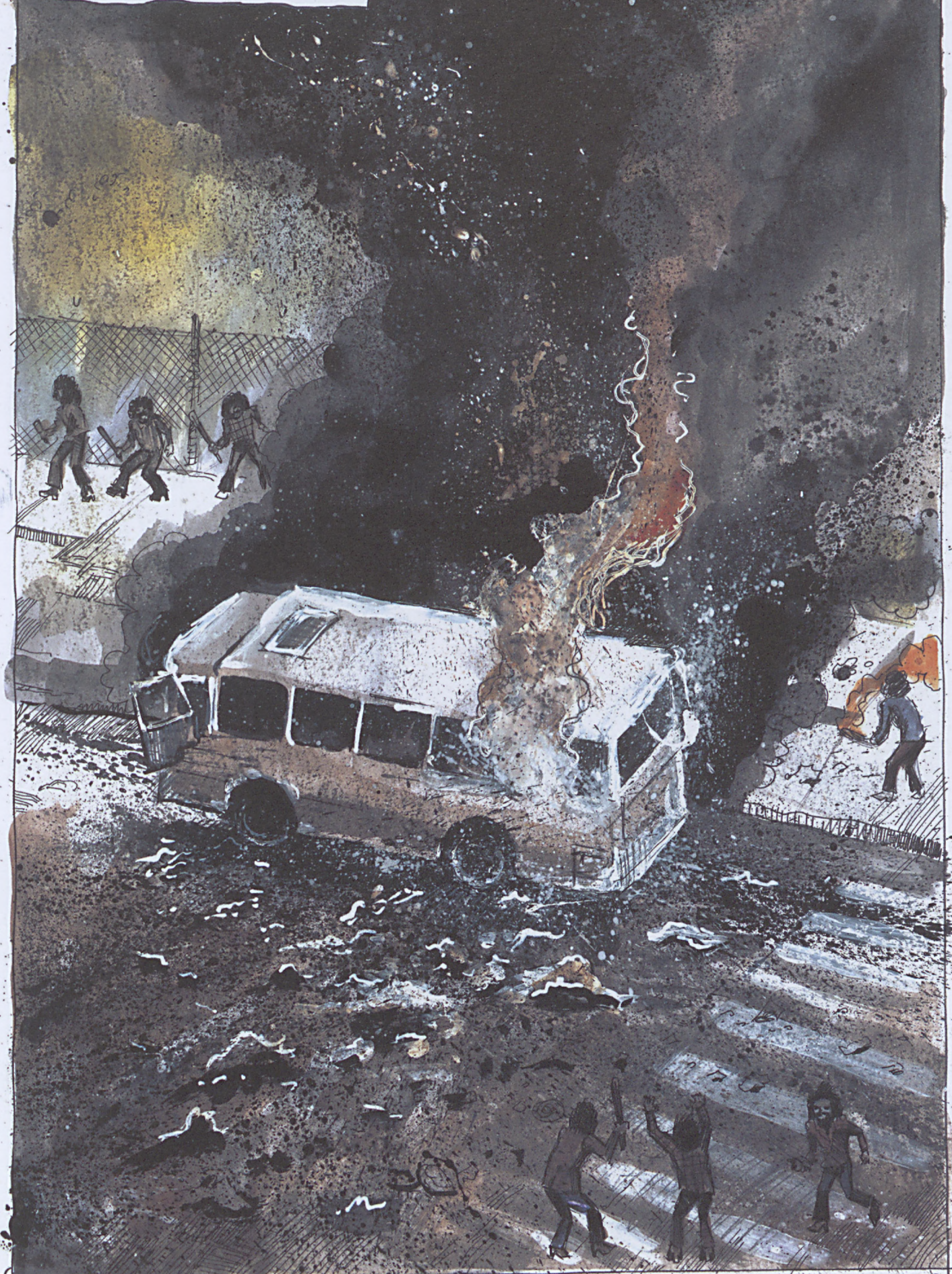
...TATA NIERAZ OPOWIADAŁ
MI O TAMTYCH CZASACH. BYŁ
WTEDY MAŁYM CHŁOPCEM...

...W TAMTYM CZASIE RADOM
BYŁ MIASTEM PRZEMYSŁOWYM.
MIELIŚMY ZAKŁADY METALOWE, RNT,
RADOSKÓR, ŁUCZNIK... ZATRUDNIANO
TAM TYSIĄCE LUDZI...

...NA SZCZĘŚCIE OBALONO PRL.
WIE WSZYSTKIE ZAKŁADY UPADŁY. ZA
TO DZIŚ MOŻEMY BEZ PRZESKÓD
PRACOWAĆ NA FARMACH TRU-
SKAWEK I SZPARAGÓW
W NIEMCZECH LUB
HOLANDII..

45 LAT TEMU DOSZŁO DO ZA-
MIESZEK NA TŁE POLITYCZNYM...

GIFREK 2022

ROBOTNICY BYLI WŚCIEKLI NA
POCZYNIANIA ÓWCZESNEJ WŁA-
DZY. W KIERUNKU ODDZIAŁÓW
MILICJI I ZOMO POSYPAŁY SIĘ
KAMIENIE !!!

..PODPALONO KOMITET
ORAZ AUTA PZPR-OWSKICH
DYGNITARZY...

SPOŁECZEŃSTWO BYŁO NIEUSTĘPLIWE.
ZARZĄDANO RADYKALNYCH ZMIAN.
POSTULOWANO O DODATKOWE NAKŁA-
DY FINANSOWE DOTYCZĄCE ZAOPATRZE-
NIA W SKLEPACH „SPOŁEM”.

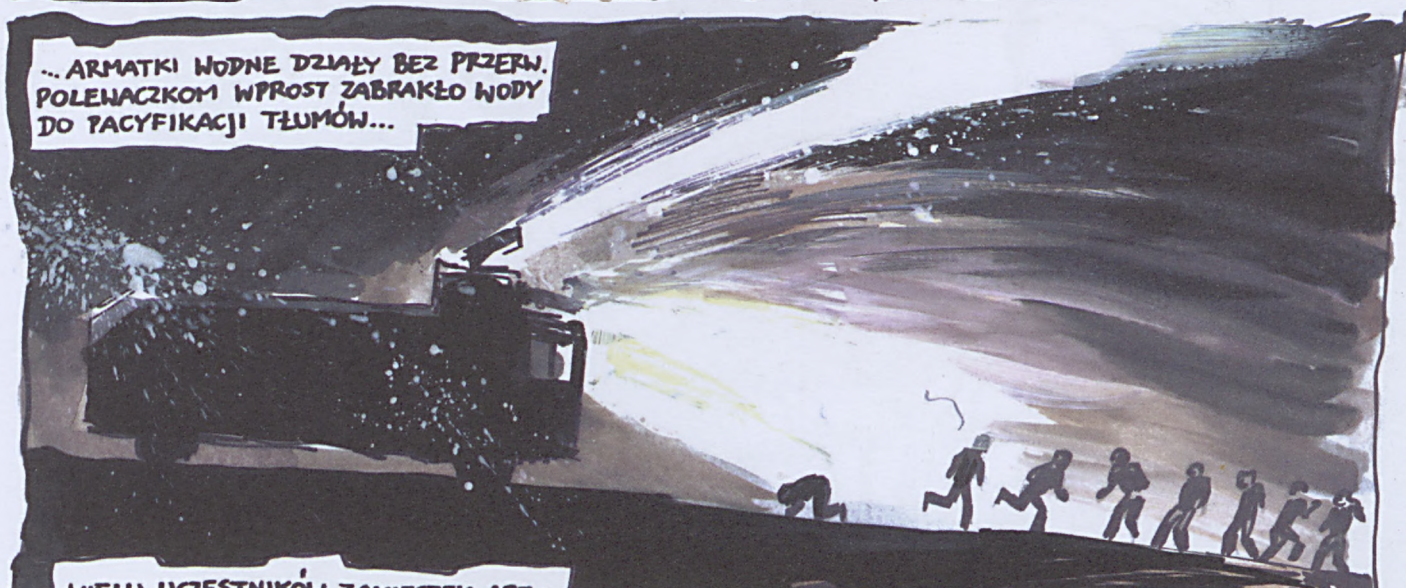
TO BYŁY NAJPOTWOR-
NIEJSZE ROZRUCHY W HI-
STORII NASZEGO MIASTA
...

...SPROWADZONO DODATKOWE
ODDZIAŁY ZOMO Z KIELC...

... TO MUSIAŁO SKOŃCZYĆ SIĘ TRAGICZNIE...

... ARMATKI WODNE DZIAŁY BEZ PRZERW.
POLENACZKOM WPROST ZABRAKŁO WODY
DO PACYFIKACJI TŁUMÓW...

WIELE UCZESTNIKÓW ZAMIESZEK ARE-
SZTOWANO. NIEKTÓRYM POSTAWIONO
NIEPRAWDZIWE I NIEDORZECZNE ZARZU-
TY...

CO ZA DZIEŃ.
ILE TEMATÓW PORUSZYLIŚMY.

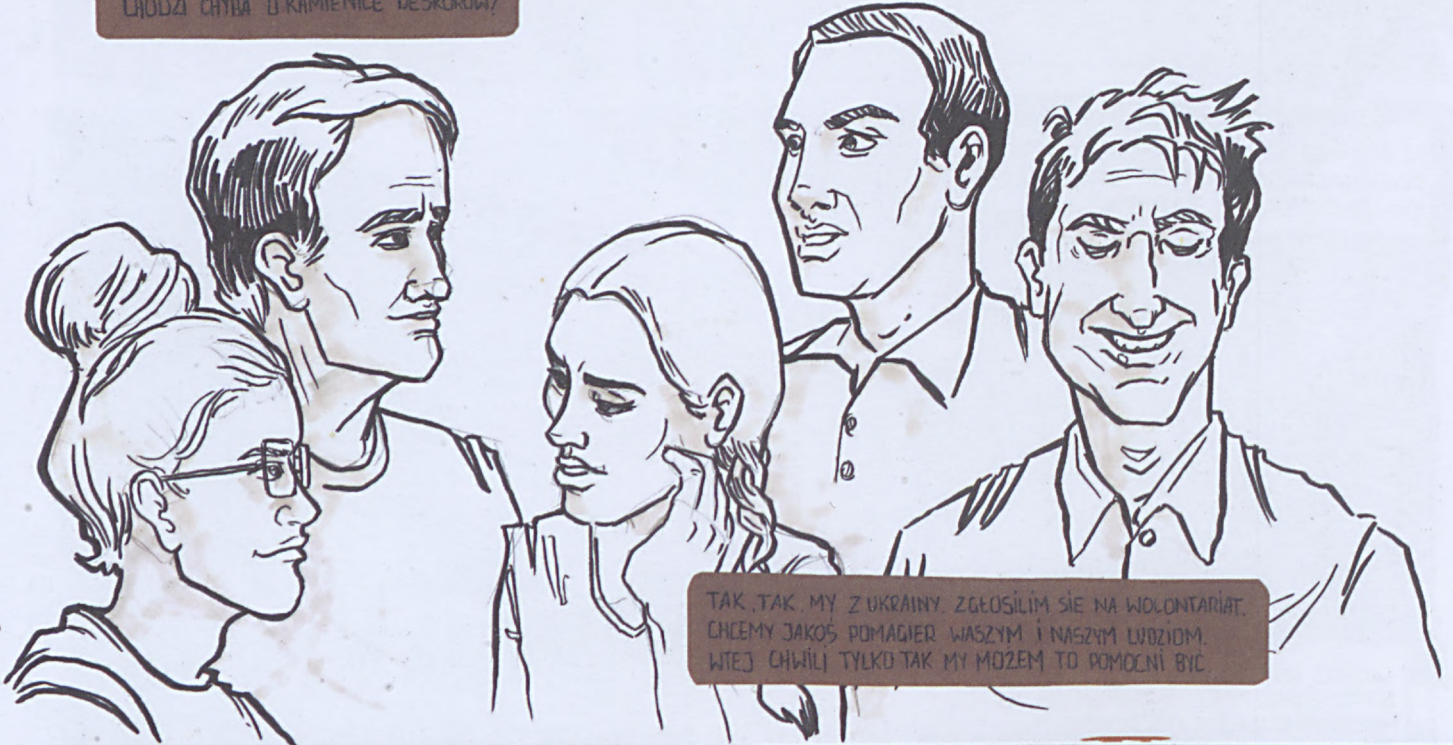

DOKŁADNIE. POWIEM SZCZERZE ŻE
NIESPODZIEWAŁEM SIĘ TEGO.

JA BARDZO PRZEPRASZU WAS.
MY SZUKAJU DESKURÓW DOMU.

CHODZI CHYBA O KAMIENICE DESKURÓW?

TAK, TAK. MY Z UKRAINY. ZGŁOSIŁM SIĘ NA WOLONTARIAT.
CHCEMY JAKOŚ POMAGIER WASZYM I NASZYM LUDZIOM.
WTEJ CHWILI TYLKO TAK MI MOŻEM TO POMOCNI BYĆ.

JA BARDZO WAM DZIĘKUJĘ POLAKI.

NIE MA ZA CO. WY ZROBILIBYŚCIE
DLA NAS TO SAMO, A TY CO TU
ROBISZ, KIEDY PRZYJechaŁeś?

TATO WYŚŁAŁ
Z MAMA I SIOSTRĄ.
SAM ZOSTAŁ BYĆ
BRONIĆ NASZEJ
WOLNOŚCI
I KRAJU NASZEGO.

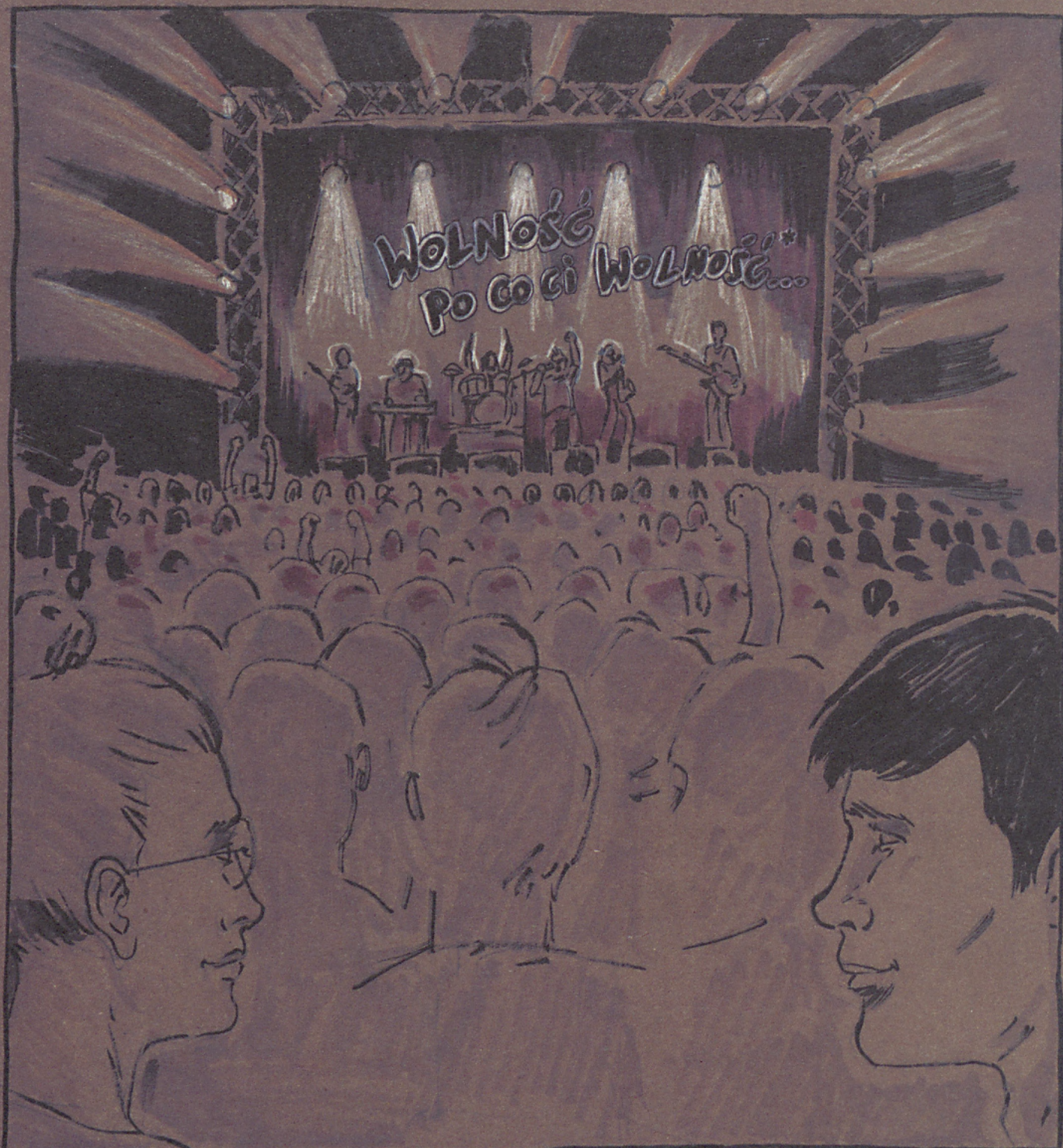
WALKA O WOLNOŚĆ
UKRAINY JEST WALKĄ
NAS WSZYSTKICH

DUŻE, CIAŁO POŚWIĘCIMY DLA NASZEJ WOLNOŚCI
POKAZEMY, ŻE MY BRACIA, Z KOZACKIEGO RODU

DOCHNIA '22

PO WYCZERPUJĄCYM DNIU
NASI BOHATEROWIE
UDALI SIĘ NA KONCERT.

* KULT "PO CO WOLNOŚĆ"

J. Zieliński

AUTORZY ALBUMU KOMIKSOWEGO PODCZAS COMICS NIGHT (17/18 CZERWCA 2022 r.)

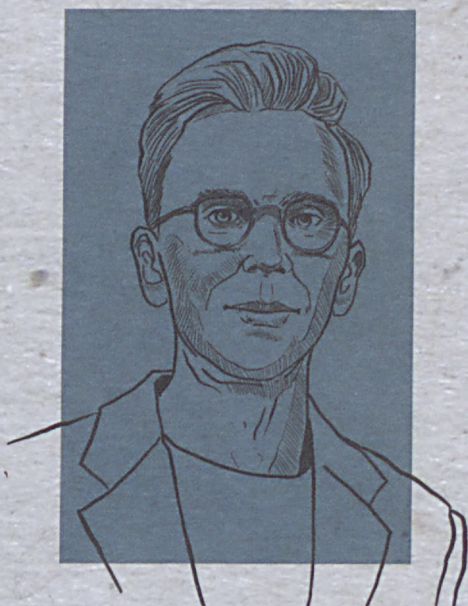

Comics Night zorganizowany został w jubileuszowym roku - 100-lecia istnienia biblioteki publicznej w Radomiu. Niniejszy album komiksowy jest jednocześnie hołdem dla osób, dzięki którym biblioteka w Radomiu powstała w 1922 roku. Nie byłoby to możliwe gdyby nie inicjatorka powołania radomskiej księżnicy - Maria Kelles-Krauz (Przewodnicząca Rady Miejskiej w Radomiu) oraz Florentyna Jakubczakowa (pierwsza kierowniczka radomskiej biblioteki).

Obie radomianki stały na straży wolności i powszechnego dostępu do wiedzy. Podobnych do nich osób w historii Radomia było wiele. Niektóre z nich zainspirowały artystów, którzy w 24 godziny stworzyli retrospekcyjny album komiksowy o historii Radomia.

Zachęcam do zapoznania się z komiksem, który przybliży historię naszego miasta.

Jednocześnie zapraszam do odwiedzenia biblioteki, gdzie można znaleźć więcej publikacji na temat Radomia oraz jego mieszkańców - wielokrotnie stojących w obronie wolności, która nigdy nie jest nam dana raz na zawsze.

Przemysław Czaja
dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich w Radomiu

9 788363 751722